

Uitkomst kleine enquête onder POH-ers over palliatieve zorg:

Bescheiden rol POH-ers bij palliatieve ondersteuning en zorg

19 december 2024

POH-ers hebben of pakken een bescheiden rol als het gaat om palliatieve ondersteuning en zorg van patiënten en hun naasten. Dat was één van de uitkomsten van de korte enquête die Agora, PaTz en VPTZ hielden op het POH-congres in Houten, 22 nov, jl. De enquête werd ingevuld door 58 deelnemers aan het congres. De grootste rol ligt bij het wijzen van naasten op de mogelijkheden voor mantelzorgondersteuning (ruim 55%) en bij het voeren van proactieve zorgplanningsgesprekken met patiënten (bijna 45%), zo geven de POH-ers aan.

Welke rol spelen POH-ers bij palliatieve zorg en ondersteuning?

Mensen die ongeneeslijk zijn kunnen in de palliatieve fase tegen veel vragen en onzekerheden aanlopen. Voor hen is de huisartsenpraktijk vaak een laagdrempelige plek om die vragen te stellen. Welke rol hebben POH-ers bij palliatieve ondersteuning en zorg? Hoe wordt in hun praktijk de palliatieve fase gemarkeerd? Kennen zij de PaTz-groepen en doet hun praktijk daar al aan mee? En adviseren zij patiënten en hun naasten wel eens om gebruik te maken van gespecialiseerde vrijwilligers van de VPTZ, om te ondersteunen bij palliatieve terminale zorg? Allemaal vragen die Agora, PaTz en VPTZ gezamenlijk voorlegden aan POH-ers, tijdens het POH-congres van TvPO, NVvPOH en V&VN.

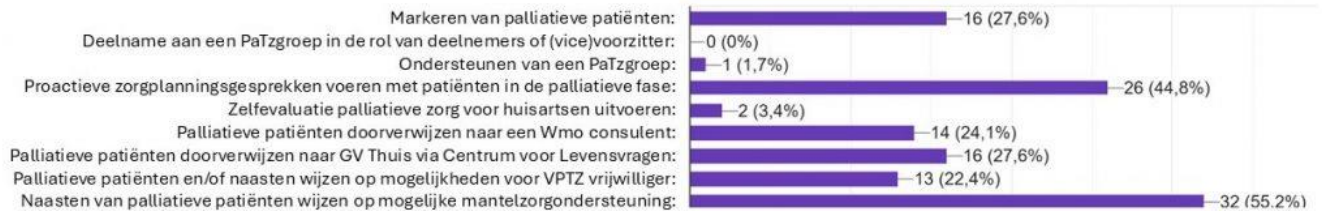
Doorverwijzen

In de praktijk blijken veel vragen die aan de huisarts of POH gesteld worden, niet-medisch. Patiënten kunnen met dit soort vragen vaak beter terecht bij andere professionals, namelijk in het sociaal domein. POH-ers kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan goed en tijdig doorverwijzen van patiënten en hun naasten.

Uit de enquête blijkt dat ruim een kwart van de POH-ers patiënten wel eens doorverwijst naar een Wmo-consulent (24,1 %), of naar een Geestelijk Verzorger

via een Centrum voor Levensvragen (27,6 %). Bijna 23% wijst patiënten op de mogelijkheid een vrijwilliger van de VPTZ in te zetten.

Welke rol of taak heb jij of neem jij als POH op je, in relatie tot palliatieve zorg en ondersteuning?

Meer informatie nodig over sociaal domein

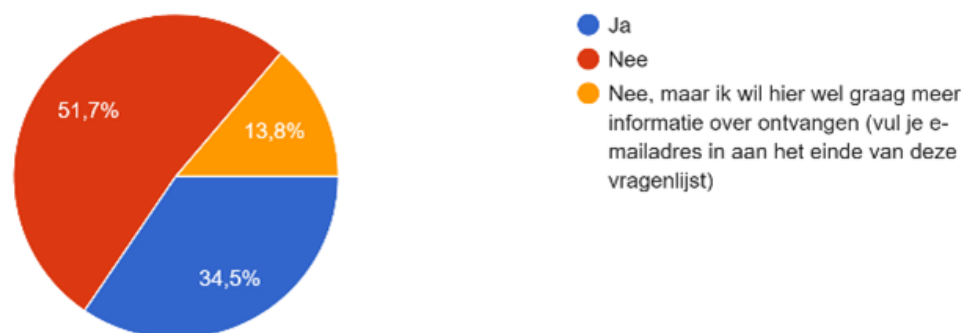
We vroegen ook: Wat heb jij nodig om meer of beter te kunnen samenwerken met professionals en vrijwilligers uit het sociaal domein? Een groot deel van de antwoorden kwam neer op behoefte aan meer informatie: meer informatie over wie er binnen het sociaal domein werkzaam zijn, wat zij te bieden hebben en vooral ook: waar en hoe kom ik met deze professionals in contact? Er is een brede behoefte aan kennis van de lokale sociale kaart, netwerkbijeenkomsten om elkaar te leren kennen en aan korte lijnen, zo blijkt.

PaTz-overleg

Uit de enquête op het congres blijkt dat POH-ers nauwelijks betrokken zijn bij PaTz-groepen, voor zover hun praktijk deelneemt aan een PaTz-overleg. Ruim een derde van de respondenten, 20 POH-ers, antwoordden dat hun praktijk deelneemt in een van de bijna 260 PaTz-groepen in Nederland. Van deze 20 gaf één POH-er aan daar een ondersteunende rol bij te hebben.

1. Neem jij / neemt jouw praktijk deel in een PaTz groep? (Een PaTz groep (Palliatieve Thuiszorggroep) is een regionaal samenwerkingsverband van professionals en vrijwilligers die samenwerken om de zorg voor palliatieve patiënten te verbeteren en af te stemmen)

58 antwoorden

In een PaTz-groep werken huisartsen, (wijk)verpleegkundigen en inhoudelijk deskundigen palliatieve zorg lokaal nauw samen. Steeds vaker nemen ook

andere disciplines deel aan de PaTz groep zoals Geestelijk Verzorgers, apothekers en coördinatoren van de regionale VPTZ organisatie. Uit de [PaTz Monitor van 2023](#) blijkt dat de meerderheid van de PaTz deelnemers het een goed idee vinden als een vertegenwoordiger uit het sociaal domein met enige regelmaat aansluit. Samen brengen de PaTz deelnemers patiënten vroegtijdig in beeld en anticiperen ze op de zorgbehoefte van de patiënt. Daarmee neemt de kwaliteit en deskundigheid van palliatieve zorg en ondersteuning toe, voor een zo goed mogelijke kwaliteit van leven voor de patiënt.

Uit [onderzoek](#) blijkt dat patiënten die in een PaTz-overleg besproken worden, minder vaak de spoedeisende hulp bezoeken en in de laatste levensmaand minder vaak in het ziekenhuis worden opgenomen.

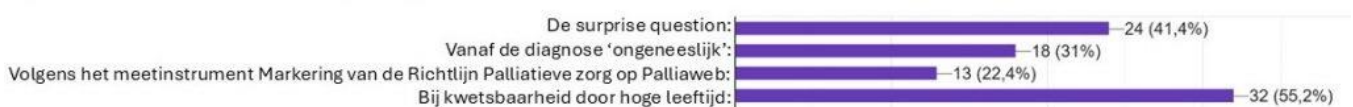
Waardevol

PaTz ziet dat de [deelname van POH-ers aan PaTz groepen](#) groeit en dat zij een cruciale rol innemen als schakel tussen huisartsen, wijkverpleegkundigen, patiënten en hun naasten. Een kwart van de respons op de jaarlijkse PaTz Monitor was in 2023 afkomstig van POH-ers. Een waardevolle input.

Markering palliatieve fase

We vroegen op welke wijze de palliatieve fase gemarkeerd wordt in de praktijk van de POH-ers. Daarbij blijkt 'Kwetsbaarheid door hoge leeftijd' het meest bepalend te zijn (56,1%), gevolgd door de Surprise Question, dus: 'Zou u verbaasd zijn als deze patiënt in de komende twaalf maanden komt te overlijden?' (42,1 %) en daarna het moment dat de diagnose 'ongeneeslijk' wordt gegeven (31,6%).

Hoe markeer je in jouw praktijk de palliatieve fase? (meerdere antwoorden mogelijk)

Hoe eerder, hoe beter

Hoe en wanneer het begin van de palliatieve fase gemarkeerd wordt heeft gevolgen voor de zorg en ondersteuning die iemand krijgt en het moment waarop die zorg start. Hoe eerder de palliatieve fase gemarkeerd wordt, hoe beter palliatieve ondersteuning en zorg kan worden geboden, passend bij de wensen en waarden van de patiënt. In de palliatieve fase is niet alleen goede medische zorg van belang, maar juist ook aandacht voor sociale aspecten, psychische uitdagingen en zingevingsvragen. Dat is ook de kern van [de sociale benadering palliatieve zorg en ondersteuning](#): de aandacht verschuift van ziekte

en medische behandeling naar ondersteuning van de kwaliteit van leven, sterven en rouwen.

Uitgaande van de diagnose ‘ongeneeslijk’ kan de palliatieve fase maanden en soms ook jaren duren. Uitgaande van de surprise question wordt palliatieve zorg pas opgestart binnen 12 maanden van het (verwachte) overlijden.

Het [meetinstrument Markering van de Richtlijn Palliatieve Zorg](#) (op Palliaweb) helpt bij het markeren van de palliatieve fase door actuele problemen, klachten en behoeften in kaart te brengen, deze te monitoren en daar ondersteuning en zorg op af te stemmen.

Samenwerken

Op basis van de antwoorden en uitkomsten van deze enquête gaan Agora, PaTz en VPTZ vaker samenwerken aan webinars en aan zichtbaarheid op congressen met oa. workshops en informatieve stands.

Houd onze websites, socials en nieuwsbrieven in de gaten!

Meer informatie:

- Artikel: [Ontdek de kracht van een POH binnen PaTz groepen](#) (PaTz)
- Artikel: [De rol van het sociaal domein bij palliatieve ondersteuning](#) (Agora)
- Podcastserie: [Het sociaal domein en de sociale dimensie bij palliatieve zorg](#) (De Carend Podcast)
- Infographic: [Zingevingsvragen ontdekken in de huisartsenpraktijk](#) (Agora)
- Impressieverslag van [Webinar de rol van het sociaal domein bij palliatieve zorg thuis](#), praktijkvoorbeelden van PaTz, Waar is Wally en proeftuinen Léven tot het Einde. (Agora en PaTz)
- Terugblik: [Webinar Een Bitterzoete tijd, over de rol van VPTZ-vrijwilligers](#) (Agora)
- Artikel na.v. [interview met Wendy de Bruijn over aandacht voor zingeving](#) (Tijdschrift voor Praktijkondersteuners en Praktijkverpleegkundigen)
- Terugblik: [Masterclass Zingevingszorg bij huisarts en praktijkondersteuner](#) (Agora)
- Onderzoek: [Uitkomsten PaTz Monitor 2023](#) (PaTz)
- Onderzoek: [SentiMELC studie \(2021\)](#) (PaTz)
- Website [PaTz](#)
- Website [VPTZ](#)